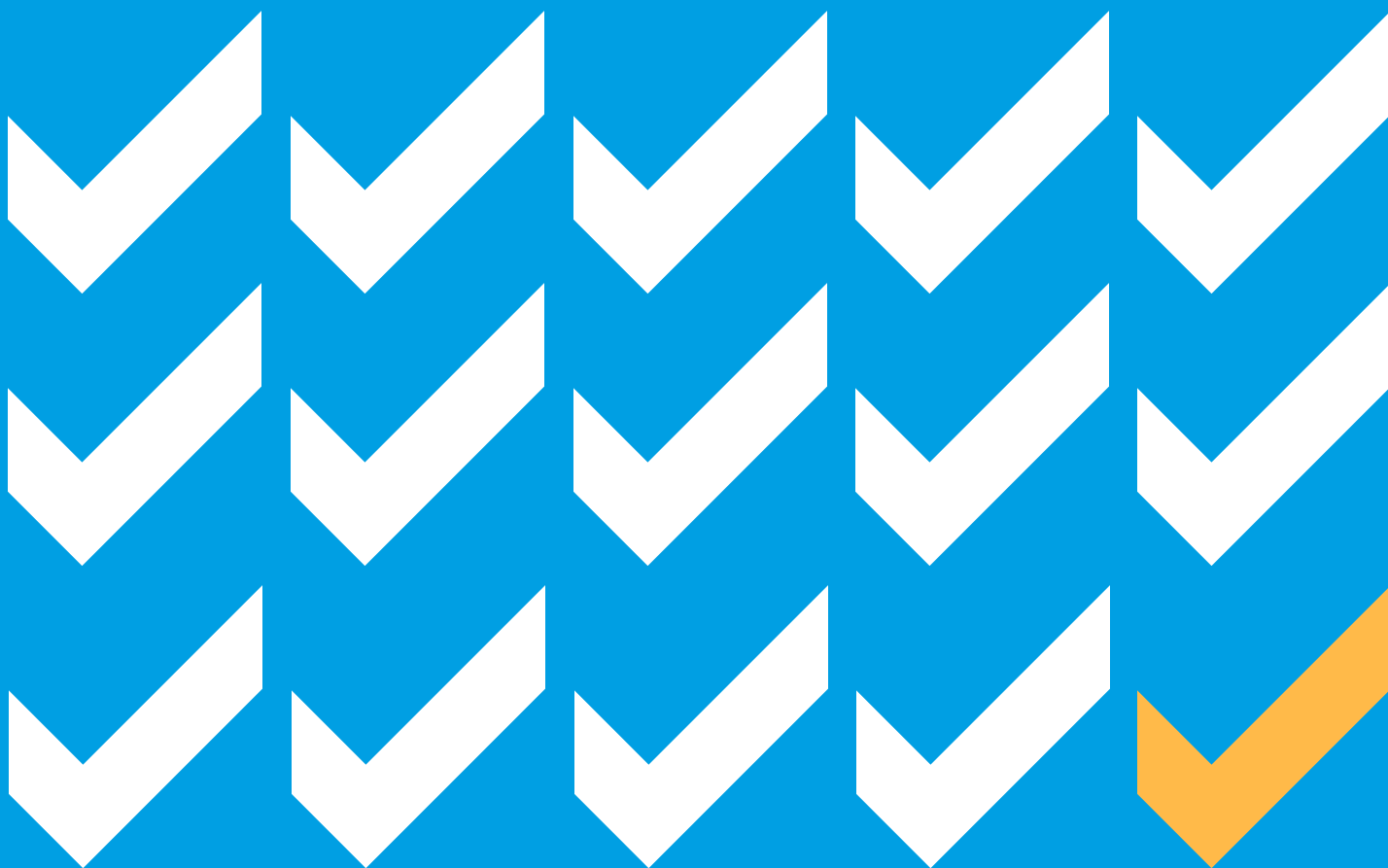


# Controlelijst Bioveiligheid



---

Avian Influenza Global Expert Group



## Doel van de WEO Controlelijst Bioveiligheid

Deze WEO Controlelijst Bioveiligheid is ontworpen om legpluimveebedrijven te helpen hun algehele niveau van bioveiligheid te ontwikkelen en verbeteren. Bioveiligheid is belangrijk om insleep en verspreiding van ziekteverwekkers zoals het vogelgriepvirus zoveel mogelijk te beperken.

## Bioveiligheidsplan

Naast deze checklist moet elk legpluimveebedrijf beschikken over een bioveiligheidsplan. Het bioveiligheidsplan moet de belangrijkste elementen van de checklist bevatten.

In het bioveiligheidsplan worden de werkprocedures beschreven met de daarbij behorende verantwoordelijkheden. Het bioveiligheidsplan wordt regelmatig gecontroleerd en waar nodig aangepast.

# WEO Praktische Bioveiligheidschecklist



## Kritische overwegingen:

Bioveiligheidsprogramma's zijn maatwerk. Bij het opstellen moet rekening gehouden worden met de specifieke kenmerken en werkwijzen van het bedrijf.

Een all-in/all-out boerderijontwerp en -planning is ideaal, maar bioveiligheid kan ook worden bereikt met operationele overwegingen of structurele investeringen in complexen voor meerdere leeftijden:

- *Pas de all-in/all-out-principes toe op elke stal*
- *Operationele en/of structurele scheiding tussen schuren*

## Moet een goed gedefinieerde schoon/vuile grens vaststellen en controleren

- *Bij de ingang van het bedrijf EN de ingang van het pluimveeverblijf*
- *Beschouw ALLE materialen en middelen als vuil/besmet totdat ze zijn gereinigd en ontsmet*

Alle medewerkers/bezoekers/leveranciers/contractmedewerkers op de boerderij moeten te allen tijde alle standaardwerkprocedures voor bioveiligheid op de boerderij volgen.

## Analyseer alle in – en uitgaande bewegingen op het bedrijf (locatiespecifieke risicoanalyse):

- *Mensen (contractploegen, leveranciers, onderhoudspersoneel, ongediertebestrijding, bezoekers)*
- *Voertuigen (service-/werknemers-/bezoekersvoertuigen, materieel-/post-/voer-/mestwagens)*
- *Apparatuur (vaccinatieapparatuur, vervoermiddelen voor pluimvee, onderhoud, skid loaders en andere grote landbouwapparatuur)*
- *Hennen/leghennen (zie onderstaande monitoringsectie)*

Overweeg de verschillen tussen de uitvoer van werkprocedures in de zomer en in de winter.

## Snelkoppelingen = potentiële infectie

Aanbevolen wordt om veterinaire expertise te betrekken voor de monitoring van het bioveiligheidsprogramma en de diergezondheidsprogramma's.

## Vrachtvervoer/Transport – risico op transport van positieve koppels of hoog risico op besmetting van koppels onderweg:

-----  
Verplaatsing van pluimvee (jonge hennen en legkippen) tussen boerderijen, naar slacht of destructie, zijn allemaal risicofactoren voor de introductie of overdracht van ziekten.

-----  
Ander pluimvee dat zich door gebieden met veel pluimvee verplaatst

- *Communicatie tussen andere pluimveebedrijven over routes en status*

-----  
Alle apparatuur en benodigdheden die worden gebruikt om producten op/van boerderijen te verplaatsen – rechtstreeks ophalen bij bedrijven

-----  
Transport van broed-/consumptie eieren: tussen regio's of tussen landen



## **Mestbeheer – zeer besmettelijk materiaal voor veel ziekten, waaronder AI:**

### **Grote hoeveelheden mest – hoe wordt daarmee omgegaan als er vogelgriep op een locatie heerst?**

- *Houd rekening met de latente periode voordat klinische symptomen of positieve polymerasekettingreactie (PCR) worden ontdekt: dit kan dagen of weken duren!*

### **Mestverspreiding op land nabij boerderijen/productielocaties**

- *“Lokale toepassing van mest op het land” kan een straal van meer dan 96,56 km vanaf de boerderij betekenen*
- *Het virus kan 10 dagen op de boerderij aanwezig zijn voordat klinische symptomen optreden (bijv. sterfte) – geïnfecteerde mest wordt in die periode afgevoerd en verspreid*
- *Belang van passief surveillance-testprogramma om negatieve AI-status te garanderen*

### **Voor bedrijven die mest verwerken is een scheiding tussen bedrijven/pluimveesectoren noodzakelijk**

- *Coöperaties en meerdere complexen moeten elke locatie als aparte of volledige reiniging en ontsmetting (C&D) tussen de schuren voor alle verwerkingsapparatuur behandelen*



## Medewerkers en uitrusting – risicofactor nummer één bij ziektebestrijding, inclusief AI:

**Standaardwerkprocedures (SOP's) voor bioveiligheid voor alle inputs/outputs op de boerderij**

- *Veterinaire ondersteuning / advies om specifieke risico's te identificeren*

-----  
**Getraind medewerkers om bioveiligheids-SOP's te controleren (doeltreffendheid en naleving)**

- *Geen boerderij / bedrijfsvoering is hetzelfde, maatwerk is noodzakelijk*
- *Risicoanalyse van de locatie voor elke boerderij*

-----  
**Follow-up van bioveiligheidsprotocollen met regelmatig geplande medewerkersvergaderingen**

- *Voorbeeld: wekelijkse/maandelijkse medewerkersvergaderingen*
- *Input van medewerkers op de boerderij voor ideeën/feedback*

-----  
**Een voorbeeld: aparte kleding en schoenen voor buitenwerk versus binnenwerk in de schuur**

- *Kleurcodering is een eenvoudige en effectieve manier om specifieke binnen-/buitenkleding te identificeren*
- *Comfortabele en seizoensgebonden kleding voor een gemakkelijke naleving door het medewerkers*

-----  
**Denk na over welke specifieke bioveiligheidsmaatregelen er nodig zijn in termen van algemeen onderhoud om de apparatuur in goede staat te houden**

- *Bijvoorbeeld: douches moeten goed onderhouden/gevuld zijn, anders mogen werknemers ze niet gebruiken (warm water, schone handdoeken, goede shampoo, etc.)*
- *Het management kan regels zoals douches niet omzeilen, anders verliest het medewerkers de focus op het belang*



**Apart extern reinigings- en ontsmettingsstation (C&D) voor alle benodigdheden die een boerderij binnenkomen, met verschillende opties voor ontsmetting**

- *Grote complexen hebben veel dagelijkse/wekelijkse leveringen*
- *Kritische controlemethode zoals begassing, warmtebehandeling of UV-licht*

-----  
**Zorg voor schone voetbaden, ververs dagelijks (of vaker indien nodig)**

- *Voetbaden zijn niet effectief als ze vuil of organisch materiaal bevatten (ontlasting, veren, enz.)*

-----  
**Ingehuurde medewerkers vormen een van de grootste risico's voor de bioveiligheid – indien mogelijk, huur interne toegewijde teams in**

- *Of pas de principes van Hazard Analysis and Critical Control Point (HACCP) toe op het gebruik van contractploegen voor toegang tot de faciliteit*

-----  
**Mensen en apparatuur moeten bij aankomst bij de ingang van het bedrijf als vuil worden beschouwd**

-----  
**Besteed bijzondere aandacht aan de directe omgeving van de boerderij, vooral als deze aantrekkelijk is voor watervogels of andere watervogels**

-----  
**Werknemers mogen thuis geen vogels houden**

-----  
**Het medewerkers van de boerderij moet worden getraind om niet te jagen op vogels, geen vogelshows (tentoonstellingen) te bezoeken, geen dierentuinen te bezoeken of voldoende rusttijd te nemen (een bepaalde hoeveelheid tijd weg van de boerderij, inclusief douchen en het verwisselen van kleding en schoenen) voordat ze weer aan het werk gaan op de boerderij.**

-----  
**Moet de reiniging en ontsmetting (C&D) van buitenapparatuur inspecteren voordat deze op een boerderij wordt gebruikt**

- *Het kan minstens 24-48 uur duren voordat er tijd is om opnieuw te reinigen, indien nodig*

## Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)

### Gebruik alleen waterdichte en goed reinigbare schoenen

- *Laat werknemers geen tennisschoenen/Crocs/enz. dragen, omdat deze moeilijk schoon te maken en te ontsmetten zijn.*
- *Regelmatig reinigen en ontsmetten (C&D) van schoeisel*



### Zorg voor schone, speciale overalls of kleding voor pluimveestallen

- *Regelmatig wassen en controleren op slijtage*

Zorg ervoor dat al het medewerkers (inclusief externe ploegen, leveranciers, bezoekers, onderhoudsmedewerkers, enz.) kleding-/keuze in type laarzen / schoen / kleding en verschillende schoen- / kledingmaten heeft heeft voor optimaal comfort

- *Naleving neemt toe met tevreden werknemers*

Als u wegwerpoveralls gebruikt, raden wij u aan een ondoordringbaar merk (bijv. Tyvek) te gebruiken met aangehechte overschoenen en capuchons. Gebruik geen dunne wegwerpversies op papierbasis.

Voor wegwerplaarzen hebben de rubberen laarsjes een goede grip, maar bedekken ze alleen de schoen. De hoge plastic/rubberen laarsjes bedekken de voet/het been beter, maar kunnen glad zijn bij nat en koud weer.

Er zijn veel opties beschikbaar voor duurzame en comfortabele rubberen laarzen voor werk in stallen

Adviseer om meerdere merken/types werkschoenen te kopen zodat werknemers deze kunnen uitproberen – één type schoen past niet voor iedereen

Rubberen overschoenen zijn een goede optie voor buitenwerk, omdat ze over de normale ('binnen') laarzen van een werknemer gedragen kunnen worden.

Ik raad laarzen aan met een lage zool aan de onderkant, die veel gemakkelijker schoon te maken/te desinfecteren zijn.



## Preventie van knaagdieren, wilde vogels en andere plagen

Invoering van een programma voor preventie en bestrijding van knaagdieren en ander ongedierte met een systeem voor continue programmabeoordeling

- *Wilde vogels en kleine zoogdieren kunnen veel ziektes verspreiden, waaronder AI. Ze moeten uit pluimveestallen worden geweerd.*
- *Wilde vogels mogen geen toegang hebben tot pluimveestallen. Leghennenstallen moeten veilige, met draad omsloten zijkanten hebben of volledig omsloten zijn.*
- *Preventieprogramma's kunnen via gespecialiseerde bedrijven of onder toezicht van het bedrijfsmedewerkers plaatsvinden*
- *Indexeer knaagdieren en ongedierte (waarnemingen van wilde vogels, vliegen) om de doeltreffendheid ervan te volgen*



## Voer en water



### Oppervlaktewater vormt een groot risico op besmetting met ziekteverwekkers

- *Behandel oppervlaktewater met geschikte chemicaliën of UV-licht als het wordt gebruikt voor het reinigen*
- *Het wordt niet aanbevolen om oppervlaktewater als drinkwaterbron voor pluimvee te gebruiken*

---

### Voer(resten) vormen een belangrijke aantrekkingsbron voor ongedierte en kan besmet zijn met ziekteverwekkers

- *Organische zuur- of chemische behandeling kan nodig zijn om ziekteverwekkers te verminderen*
- *Bestrijding van ongedierte en wilde vogels in veevoerfabrieken om het risico op besmetting te verminderen*
- *Voertuigen en chauffeurs die voer leveren, kunnen op één dag meerdere locaties bezoeken*

## Pluimvee met vrije uitloop

In periodes met een hoog risico op AI wordt geadviseerd om de vrije uitloop tijdelijk te beperken om de koppels te beschermen.

- *Bijzondere overwegingen moeten gemaakt worden door certificerende partijen of bij het handhaven van wetgeving met betrekking tot vrije uitloop.*
- *Het voorlichten van regelgevende instanties en certificeringsgroepen over het belang van bioveiligheid om het welzijn van dieren te beschermen*

## Testen/monitoren van vogelgriep

Veterinaire monitoring / advies om een effectieve surveillance te bereiken met balans tussen economische impact en het testen van koppels.

**Herziening van het AI-testprogramma – timing en doeltreffendheid van het programma?**

- *Overwegingen voor een nationaal of regionaal bewakingsprogramma?*

-----  
**AI PCR-testen kunnen worden uitgebreid voor passieve bewaking met name tijdens een uitbraak voor koppels met epidemiologische banden**

- *Voor AI-polymerasekettingreactie (PCR)-surveillancetesten moet u zich eerst richten op het testen van de dagelijkse sterfte, in plaats van op levende pluimvee*

-----  
**Implementeer indicatoren voor een potentiële infectie:**

- *Onverklaarde sterftegebeurtenis*
- *Daling van de voer- en/of wateropname (bijv. hoger dan 20%)*
- *Daling van de eiproductie (bijv. hoger dan 5% gedurende meer dan twee dagen)*

-----  
**Voor hennen is mogelijk meer waakzaamheid vereist – overweeg om alle sterfte tot 14 dagen voor het verplaatsen van een hennenkoppel te testen met behulp van AI-polymerasekettingreactie (PCR).**











---

Avian Influenza Global Expert Group

[www.worldeggorganisation.com](http://www.worldeggorganisation.com)

Een belangrijke doelstelling op de lange termijn van de WEO Avian Influenza Global Expert Group is om de dreiging van vogelgriep voor commerciële bedrijven te verminderen door de implementatie van uitstekende bioveiligheid en bewaking.